

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Υπό του κ. Ε. Δ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

Καθηγητοῦ τῆς Α. Σ. Β. Σ.

1. Εἰς ὄλους μας εἶναι γνωστός ὁ θόρυβος δατις ἐδημιουργήθη ἀναφορικῶς μὲ τοὺς μαθηματικούς ὑπολογισμούς ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐθεμελιώθη, ἤδη ἀπὸ τοῦ 1934, ὁ Νόμος περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Αἱ γινόμεναι ἀμφισβητήσεις διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ὑπολογισμῶν τούτων, καὶ κατὰ συνέπειαν τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος ὅπερ ἀκολουθεῖται ἐν τῷ εἰρημένῳ νόμῳ, ἔθεσαν ἔκτοτε σοβαρώτατον πρόβλημα, δηλ. τῆς ὁργανώσεως εἰδικοῦ τεχνικοῦ ἐπιτελείου, τοῦ ὁποίου ἀποκλειστικὴ μέριμνα θὰ εἶναι ἡ μαθηματικὴ ἔρευνα τῶν τεχνικῶν βάσεων τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀσφαλιστικῶν μαθηματικῶν, ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν αὐτῶν ἔννοιαν, αἵτινα ἀποτελοῦν τὸν εἰδικὸν κλάδον τῆς Ἀναλογιστικῆς Ἐπιστήμης. Ὁμολογουμένως δὲ ἡ πείρα τῶν πλέον προηγμένων κρατῶν ἀποδεικνύει περιτρώως ὅτι ἐλάχιστοι οἰκονομικοὶ θεσμοὶ ἔχουσιν ἀνάγκην μαθηματικῆς παρακολουθήσεως καὶ τεχνικοῦ ἐλέγχου τόσον ἐνδελεχοῦς ὅσον ἡ ἰδιωτικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀσφάλις. Καὶ διὰ μὲν τὴν ἰδιωτικὴν ἀσφάλισιν ὁ νόμος 1023 ἐπιβάλλει τὸν ἀσφαλιστικὸν μαθηματικὸν ἔλεγχον εἰς τὰς ἐταιρίας ἀσφαλειῶν ζωῆς. Διὰ τὴν κοινωνικὴν ὅμως ἀσφάλισιν οὐδεὶς μέχρι τοῦδε περιορισμὸς ἐπεβάλλετο οὐδὲ ἤσκητο ὁ ἀπαραίτητος ἔλεγχος ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ ἀγιοχῆς τῶν παντοειδῶν ἀσφαλιστικῶν φορέων (ταμείων συντάξεων, ταμείων ἀρωγῆς ἢ ἀλληλοβοηθείας κ.λ.π.) πλὴν τοῦ Λογιστικοῦ ἐλέγχου καὶ τῆς Διοικητ. Ἐποπτείας.

Διὰ τὸν λόγον κυρίως τοῦτον ἀγνοεῖται μέχρι σήμερον ἡ σημασία καὶ ἡ ἀξία τῶν ἀσφαλιστικῶν μαθηματικῶν καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς συνεχοῦς παρακολουθήσεως τῶν ὁργανισμῶν τούτων ὑπὸ εἰδικῶν ἀναλογιστῶν.

θάσει τῶν δεδομένων διερευνᾶται καὶ ἡ ἀνωτέρω ὑπόθεσις, ἔστω καὶ ἂν εἶναι μᾶλλον ἀπίθανος*.

(*) Λύσις ἀσκήσεως δοθείσης εἰς τοὺς δευτεροετείς σπουδαστὰς τοῦ Κέντρου Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Βιβλιογραφία :

John Maynard Keynes «General theory of employment, interest and money».
P. Samuelson «Economics» (An introductory analysis).

I. Hicks—A. Hart «Εἰσαγωγή εἰς τὴν οἰκονομικὴν», κατὰ μετάφρασιν Κλ. Μπανταλούκα.

K. Kurihara «Monetary theory and Public Policy».

N. Baumol «Economic Dynamics» (An introduction).

M. Kalecki «Theory of Economic Dynamics».

Cowles Commission for research in economics No 14. (Studies in economic methods).

I. Tinbergen «Econometrics».

L. Klein «A Text book of Econometrics».

G. Tintner «Econometrics».

A. Σμπαροῦνη «Δημοσία οἰκονομική».

I. Κοῦλη «Δημοσία οἰκονομική».

2. Ἔργον τοῦ ἀναλογιστοῦ, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειν, εἶναι ὁ προσδιορισμὸς τῆς οικονομικῆς καταστάσεως ἐνὸς ἀσφαλιστικοῦ ὄργανου βάσει τῶν ἀπαιτουμένων ἀσφαλιστρῶν. Ὁ ὑπολογισμὸς οὗτος καλεῖται ἀσφαλιστικὸν ἰσοζύγιον, περὶ οὗ ἁμέσως κατωτέρω εἰδικῶς θὰ κάμωμεν λόγον, ἀφοῦ προηγουμένως γνωρίσωμεν ὄρισμένας ἐννοίας.

Ἀσφάλιστρον (εἰσφορὰ) ὑπολογιζόμενον γενικῶς καθ' ἕκαστον ἀσφαλιστικὸν κίνδυνον, τουτέστι βάσει τῆς δαπάνης ἢ ὁποῖα δημιουργεῖται ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως ἐνὸς ἀτόμου, καλεῖται **ἀτομικὸν ἀσφάλιστρον**. Τοῦτο ἐπιβάλλεται εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἀσφαλίσεις, ὅπου ἕκαστος συνάπτει τὴν ἀσφαλιστικὴν σύμβασιν κατ' ἰδίαν βούλησιν καὶ ἄνευ τῆς συμμετοχῆς ἐτέρου προσώπου, ἐπαπειλουμένον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἢ διαφορετικοῦ κινδύνου.

Ἀσφάλιστρον ὁμοῦς ὑπολογιζόμενον βάσει τῶν δαπανῶν αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦνται εἰς τινὰ ὄργανισμὸν διὰ τῆς κοινῆς ἀσφαλίσεως πλειόνων προσώπων μετὰ διάφορον βαθμὸν κινδύνου τῆς θνησιμότητος, μετὰ διάφορον οἰκογενειακὴν σύνθεσιν κλπ., καλεῖται **μέσον ἀσφάλιστρον ἢ μέση εἰσφορὰ**. Τὸ ἀσφάλιστρον τοῦτο ἰσχύει εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειν, ὅπου ὑποχρεωτικῶς ἀσφαλίζονται ἄτομα τῆς αὐτῆς ἀπασχολήσεως (μισθωτοί).

Τὸ μέσον ἀσφάλιστρον δύναται νὰ ἀφορᾷ μίαν ὄρισμένην ὁμάδα ἠσφαλισμένων, ζῶσαν κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ ἀσφάλις διαρκεῖ μέχρι τῆς ἐξαφανίσεως καὶ τοῦ τελευταίου μέλους τῆς ὁμάδος ταύτης.

Ἀντιθέτως, ἂν ἡ εἰσδοδος νέων προσώπων εἰς τὴν ἀσφάλειν δὲν ἀποκλείεται ἀλλ' ἐπιτρέπεται δυνάμει τῆς ὑποχρεωτικῆς συμμετοχῆς παντὸς ἀσχολουμένου εἰς τὴν ὑπόχρεωσιν πρὸς ἀσφάλειν ἐργασίαν, τότε τὸ σύνολον τῶν ἠσφαλισμένων συνίσταται ἐκ τῶν ὑπαγομένων ἁμέσως κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος εἰς τὴν ἀσφάλειν καὶ οὔτινες ἀποτελοῦν τὴν ἀρχικὴν γενεὰν καὶ ἐκ τῶν κατ' ἔτος νεοεισερχομένων οἱ ὁποῖοι καλοῦνται μελλοντικὴ γενεὰ τῶν ἠσφαλισμένων. Εἰδικῶς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Κοινωνικῇ Ἀσφαλίσει πρὸς μείζονα ἀσφάλειαν τοῦ ἰδρύματος, τίθεται χρονικὸν ὄριον 50 ἐτῶν διὰ τοὺς νεοεισερχομένους εἰς τὴν ἀσφάλειν, (διάρκεια εἰσόδου νέων προσώπων 50 ἔτη).

Ἐὰν τὸ ἀσφάλιστρον ὅπερ καταβάλλεται ὑπὸ τινος ἠσφαλισμένου καθορίζεται κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ παραμένῃ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀσφαλίσεως σταθερὸν καὶ ἀνεπηρέαστον ἐκ τοῦ μεγέθους τῶν κατ' ἔτος κινδύνων, τὸ σύστημα τοῦ ὑπολογισμοῦ τούτου καλεῖται σύστημα σταθεροῦ ἀσφάλιστρον.

Ὅπως διάφορον πρὸς αὐτὸ εἶναι τὸ διανεμητικὸν σύστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ ἠσφαλισμένοι καταβάλλουν τὴν ἀναλογίαν αὐτῶν εἰς τὰς τρεχούσας δαπάνας τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὄργανισμοῦ διαρκούσης μιᾶς λογιστικῆς χρήσεως. Τὸ δεύτερον τοῦτο σύστημα συνεπάγεται βαθμιαίαν αὔξησιν τοῦ ἀσφάλιστρον, ἐπειδὴ εἰς τὰς ἐκ προηγουμένων χρήσεων ἀνεγνωρισμένας δαπάνας προστίθενται κατ' ἔτος νέαι λόγω ἀναγνωρίσεως νέων συντάξεων. Ἡ αὔξησις ὁμοῦς αὕτη δὲν διαρκεῖ ἐπ' ἀπειρον ἀλλὰ τὸ πολὺ ἐπὶ 50 ἔτη, ὁπότε ἐπέρχεται ἡ σταθεροποίησις τῶν ἀσφαλιστικῶν δαπανῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ ἀριθμὸς τῶν νέων συντάξεων καὶ τὸ ποσοῦν αὐτῶν ἰσοῦται πρὸς τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ ποσοῦν τῶν κατ' ἕκαστον ἔτος διαγραφομένων συντάξεων λόγω θανάτου τῶν συνταξιούχων, ἐπανακτῆσεως τῆς ὑγείας τῶν συνταξιούχων ἀναπηρίας, ἐνηλικιώσεως τῶν ὄρφανῶν κ. ἄ. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκεί-

νης, τὸ ἀσφάλιστρον τοῦ διανεμητικοῦ συστήματος παραμένει σταθερόν, ἐκτὸς ἂν ἕτερα γεγονότα ἔξω τοῦ κύκλου τῶν ἀσφαλιστικῶν κινδύνων διαταράξουν τὴν φυσιολογικὴν σταθεροποίησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν δαπανῶν π.χ. ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος, αἰξήσις τῶν παρεχομένων συντάξεων, ἀπότομος ἀλλοίωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡσφαλισμένων δι' ἐπεκτάσεως τοῦ κύκλου αὐτῶν ἢ μειώσεως κ. ἄ.

Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἀσφαλίστρου χρησιμοποιοῦνται πλείστα τεχνικὰ στοιχεῖα ὅπως ἡ πιθανότης θνησιμότητος, ἡ πιθανότης ἀναπηρίας, ἡ τοιαυτὴ ἐπανακτῆσεως τῆς υγείας (χωριστὰ βεβαίως δι' ἕκαστον φῦλον) καὶ κατὰ ἡλικίαν ἡσφαλισμένων. Πλὴν τούτων, ἀπαραίτητος τυγχάνει καὶ ὁ καθορισμὸς τοῦ τόκου. Τὸ ἐπιτόκιον, ὅπερ ἐφαρμόζεται κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ ἀσφαλίστρου, καλεῖται μαθηματικὸν ἢ τεχνικὸν ἐπιτόκιον (5% εἰς τὴν κοινῶν. ἀσφάλισιν, 7 καὶ 8% εἰς τινὰ ταμεῖα συντάξεων, 4% εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἀσφαλίσεις ζωῆς).

Ἐπιπλέον, κατὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀσφαλίστρου, προστίθενται εἰς τὰς ἀσφαλιστικὰς δαπάνας καὶ τὰ ἔξοδα διοικήσεως τῶν ὀργανισμῶν. Ἡ πρόσθετος ἐπιβάρυνσις τῶν ἐξόδων διοικήσεως δὲν γίνεται, ἐν τῇ Κοιν. Ἀσφ., δι' ἐπιπτώσεως τῶν δαπανῶν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ πρώτου ἔτους (ἐξόδων παραγωγῆς) εἰς τὰ ἐπόμενα ἔτη ἀλλὰ προστίθεται εἰς τὰ καθαρὰ ἀσφάλιστρα ἐν ὄρισμένον ποσοστὸν, ἀνάλογον πρὸς τὰ προϋπολογισμένα ἔξοδα διοικήσεως.

3. Τὸ σπουδαιότερον ἔργον τοῦ ἐλέγχοντος τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν ἀσφαλιστικοῦ τίνος ὀργανισμοῦ εἶναι ἡ κατάρτισις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἰσοζυγίου αὐτοῦ, ἧτοι ἡ ἀντιπαράστασις τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ ἐνὸς ὀργανισμοῦ βάσει τῶν μελλοντικῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων αὐτοῦ.

Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ λογιστικὸν ἰσοζύγιον, ὅπερ ἐμφανίζει τὴν περιορισμένην τοῦ ὀργανισμοῦ κατάστασιν δι' ἀναλύσεως τῶν πεπραγμένων μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς καταρτίσεώς του, τὸ ἀσφαλιστικὸν ἰσοζύγιον καθορίζει τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν αὐτοῦ διὰ συγκεντρώσεως εἰς μίαν ὄρισμένην ἐποχὴν ὄλων τῶν μαθηματικῶς ὑπολογισμένων εἰσφορῶν καὶ παροχῶν, αἵτινες θὰ πραγματοποιηθοῦν εἰς τὸ μέλλον. Ἡ πρόβλεψις περὶ τῆς πορείας τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων γίνεται κατ' αὐτὸ οὐχὶ δι' ὄρισμένην χρονικὴν περίοδον, ὡς συμβαίνει κατὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ δι' ὅλην τὴν πιθανὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ.

Τὸ ἐνεργητικὸν ἐνὸς ἀσφαλιστικοῦ ἰσοζυγίου περιέχει :

α) Τὰ σχηματισμένα κεφάλαια ἐκ τῶν παρελθουσῶν λογιστικῶν χρήσεων (τὰ πραγματικὰ περισσεύματα τοῦ ὀργανισμοῦ).

β) Τὴν ἐνιαίαν ἀξίαν τῶν μελλοντικῶν εἰσφορῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταρτίσεως τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἰσοζυγίου. Τὸ δεύτερον τοῦτο κοινδύλιον τοῦ ἐνεργητικοῦ, προκειμένου περὶ ὀργανισμοῦ περιλαμβάνοντος τὴν παροῦσαν καὶ τὰς μελλοντικὰς γενεάς, κατανέμεται εἰς δύο· πρῶτον εἰς τὴν ἀξίαν τῶν μελλοντικῶν εἰσφορῶν τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταρτίσεως τοῦ ἰσοζυγίου ζώντων ἡσφαλισμένων καὶ δεύτερον εἰς τὴν ἀξίαν τῶν εἰσφορῶν τῶν νέων γενεῶν, αἵτινες θὰ εἰσέρχωνται εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἐπὶ περιορισμένον ἢ ἀπεριόριστον ἀριθμὸν ἐτῶν (50 ἔτη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν). Ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ἕκαστον ἔτος νεοεισερχομένων ὑπολογίζεται βεβαίως ὑπὸ τῆς Στατιστικῆς ὑπηρεσίας. Ἐπιπλέον, ἐπὶ

ὀργανισμῶν λειτουργούντων διὰ τακτικῆς συνεισφορᾶς τρίτου, τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ ἰσοζυγίου περιέχει, πλὴν τῶν δύο ἀνωτέρω κοινδυλίων, καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ἐμμέσων πόρων, οἵτινες θὰ εἰσπραχθοῦν εἰς τὸ μέλλον.

Τὸ παθητικὸν ἐνὸς ἀσφαλιστικοῦ ἰσοζυγίου περιέχει :

α) Τὴν ἐνιαίαν ἀξίαν τῶν ἀπαραιτήτων ἀποθεμάτων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς καταρτίσεως τοῦ ἰσοζυγίου χορηγουμένων συντάξεων, κεχωρισμένως κατὰ κατηγορίας (ἀναπηρίας, γήρατος, χηρῶν...).

β) Τὴν ἐνιαίαν ἀξίαν τῶν συντάξεων, αἵτινες πρόκειται νὰ χορηγηθῶν εἰς τὸ μέλλον πρὸς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ἠσφαλισμένους, τουτέστι τὴν ἐνιαίαν ἀξίαν τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ζώντων ἠσφαλισμένων μίας γενεᾶς καὶ τῆς μελλοντικῆς τοιαύτης.

γ) Τὴν ἐνιαίαν ἀξίαν τῶν ἐτησίων ἐξόδων διοικήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, ὡς συμβαίνει συνήθως εἰς μικροὺς ἀσφαλιστικοὺς ὀργανισμοὺς (Ταμεῖον Συντάξεων Ὑπαλλήλων Ἑθνικῆς Τραπεζῆς π. χ. καὶ ἄλλα).

Ἡ ἀνάγκη τῆς καταρτίσεως τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἰσοζυγίου τῶν ὀργανισμῶν κατὰ βραχέα χρονικὰ διαστήματα ὑφίσταται λόγῳ, κυρίως, τῆς φύσεως τῶν τεχνικῶν βάσεων, ἐφ' ὧν στηρίζονται οἱ καθορίζοντες τὸ κοινὸν ἀσφάλιστρον ὑπολογισμοί. Αἱ βάσεις αὗται τῶν ὑπολογισμῶν δὲν δύνανται, ἰδίᾳ ἐν Ἑλλάδι, οὐδὲ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πλέον ὁμαλῆς πορείας τῶν οικονομικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν συνθηκῶν τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν νὰ συμφωνήσουν ἀπολύτως πρὸς τὴν πραγματικότητα καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, ἅτινα ἐπιδρῶν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ἰσορροπίας ἐνὸς ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ. Αἱ πιθαναὶ προβλέψεις ἀφ' ἐνὸς μελλοντικοῦ γεγονότος, ὅσον δήποτε σταθεροῦ, πρέπει νὰ ἰσχύουν μόνον διὰ περιορισμένην τινα διάρκειαν, ἐφ' ὅσον μάλιστα τὰ στοιχεῖα τῶν προβλέψεων λαμβάνονται οὐχὶ ἐκ παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἠσφαλισμένων ἀλλ' ἐκ ξένων στατιστικῶν, ὡς συμβαίνει κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἀσφαλιστρῶν τῶν Ἑλληνικῶν ὀργανισμῶν. Ἐπιβάλλεται ὅθεν, κατὰ βραχύτατα χρονικὰ διαστήματα, ἡ διενέργεια τῆς τεχνικῆς ἐρεῦνης, ἐξ ἧς θὰ ἐξακριβωθῇ κατὰ πόσον τὰ ἐξαγόμενα τῶν προηγουμένων ὑπολογισμῶν δύνανται νὰ διατηρηθοῦν εἰσέτι ἢ χρῆζον ἀναθεωρήσεως καὶ ἀναπροσαρμογῆς πρὸς τὰ νέα στοιχεῖα ἅτινα ἐμφανίζει ὁ διανυθεὶς χρόνος. Ἐξ οὗ προδήλως ἡ ἀνάγκη ἀγρύπνου παρακολουθήσεως ἐκ μέρους τῆς στατιστικῆς ὑπηρεσίας ὄλων τῶν κατ' ἔτος ἐκδηλώσεων τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ὄργανισμοῦ, ἡ μαθηματικὴ ἐπεξεργασία τοῦ παντοειδοῦς στατιστικοῦ ὕλικου καὶ ἡ κατάρτισις πινάκων, οἵτινες θὰ δώσουν εἰς τὴν ἀναλογιστικὴν ὑπηρεσίαν τὰ βάρη ἐφ' ὧν αὕτη θὰ στηρίξη ἐκάστοτε τὰς τεχνικὰς τῆς ἐρεῦνας.

Περὶ τὸν βεβαίως νὰ τονίσω ὅτι ἡ μαθηματικὴ ὑπηρεσία ἐν τῷ συνόλῳ τῆς (Στατιστικῆ καὶ Ἀναλογιστικῆ) πρέπει νὰ συντονίζῃ ἐν παντὶ τὴν δρᾶσιν τῶν δύο κλάδων τῆς διότι ἀποτελεῖ αὕτη τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον κάθε ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ μὲ Πον Ἐπιτελικὸν γραφεῖον τὴν Στατιστικὴν Ὑπηρεσίαν.

Ἐλέχθη ἀνωτέρω ποῖα τὰ στοιχεῖα ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ τοῦ ἀσφ. ἰσοζυγίου ἐνὸς ὄργανισμοῦ.

Διὰ τῆς καταρτίσεως τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἰσοζυγίου προλαμβάνονται αἱ καταστρεπτικαὶ συνέπειαι τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἡ μεταξὺ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων ἐνὸς ἀσφαλιστικοῦ ὄργανισμοῦ ὑφισταμένη ἀνισότης. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ τοῦ ἰσοζυγίου ἀποτελεῖ κέρδος ἢ ζημίαν τοῦ ὄργανισμοῦ, ὀφειλομένην εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἀρχικῶς ὑπολογισθὲν κοινὸν ἀσφάλιστρον εἶναι μεγαλύτερον ἢ μικρότερον τοῦ ἀπαιτουμένου. Τὸ πλεόνασμα τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐπιβάλλει ἐπέκτασιν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν ἢ μείωσιν τῆς εἰσφορᾶς. Τὸ πλεόνασμα τοῦ παθητικοῦ, ἤτοι ἡ ἐμφάνισις ἀσφαλιστικοῦ ἔλλειμματος, ἀπαιτεῖ τὴν λήψιν ὠρισμένων μέτρων πρὸς ἐξυγίανσιν τοῦ ὄργανισμοῦ (ἄλλου μείωσιν τῶν παροχῶν, ἄλλου περιορισμὸν ἐξόδων διοικήσεως, ἄλλου αὐξησιν τῶν προσόδων κ.λ.π.).

4. Εἶναι εἰς πάντας γνωστὴ ἡ κακοδαιμονία τῶν παντοειδῶν ἐν Ἑλλάδι ταμείων συντάξεων καὶ ποικιλονύμων ἀσφαλιστικῶν ὄργανισμῶν, οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων ἐμφανίζουσι θλιβερὰ φαινόμενα καὶ χρειάζεται ἡ κρατικὴ ἐπέμβασις πρὸς ὀρθὸν προσανατολισμὸν τούτων. Ἐν τῷ μεταξὺ, ἔκδηλος εἶναι ἡ ἀγωνία τῶν ἡσφαλισμένων περὶ τοῦ ποῖον θὰ εἶναι τὸ μέλλον τοῦ Ταμείου εἰς ὃ ὑπάγονται. Μυριαδὰς ὀλόκληροι ἀναμενόντων τὴν ἐξασφάλισιν τῆς συντάξεώς των κατὰ τὸ γῆρας κατέχονται ἀπὸ τὸν φόβον μήπως διαψευσθῶν αἱ προσδοκίαι των.

Ποῖον λοιπὸν τὸ βασικὸν αἷτιον τῆς κακοδαιμονίας αὐτῆς ;

Ποῖα αἱ ἀφορμαὶ εἰς ἃς ὀφείλονται τὰ ἀσφαλιστικὰ ἔλλειμματα ἅτινα ἐμφανίζονται εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἰσοζυγίων τῶν ἐν Ἑλλάδι ἰδίως ἀσφαλιστικῶν ὄργανισμῶν ;

Ἀπλούστατα : Ἡ ἀναγνώρισις παροχῶν εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς λειτουργίας ἐνὸς ταμείου συντάξεων ἐν ἀφθονίᾳ καὶ ἀνευ σχετικῆς προβλέψεως.

Τὸ ἀσφαλιστικὸν ἔλλειμμα βεβαιοῦται ὅταν ἡ ἀξία τῶν ἐξόδων, ἅτινα θὰ πραγματοποιηθοῦν εἰς τὸ μέλλον, εἶναι μεγαλύτερα τῆς ἀξίας τῶν ἐσόδων αὐτοῦ τῶν προερχομένων ἐκ τῶν εἰσφορῶν τῶν ἡσφαλισμένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόρων.

Ἡ ὑπαρξίς ἀσφαλιστικοῦ ἔλλειμματος σημαίνει δι' ἓνα ὄργανισμὸν ἀπειλὴν ἐναντίον τῆς ὑπάρξεώς του καὶ κίνδυνον, τοῦ ὁποίου τὸ μέγεθος καὶ τὴν σημασίαν δὲν δύναται νὰ ἀντιληφθοῦν οἱ διοικοῦντες τὸν ὄργανισμὸν. Τὴν ἐποχὴν, μάλιστα, καθ' ἣν ἀναπτύσσεται τὸ μικρόβιον τοῦτο τῆς οἰκονομικῆς καταστροφῆς — διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν φράσιν τοῦ ἐν Βέρνῃ καθηγητοῦ Jequier — ὑπάρχει ἀφθονία κεφαλαίων καὶ περισσευμάτων εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ὄργανισμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ὑποπίπῃ εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ μὴ εἰδικοῦ τὸ ἐνδεχόμενον ἐνὸς τοιούτου κινδύνου. Τὸ ἀσφαλιστικὸν ἔλλειμμα γεννᾶται καθ' ὃν χρόνον δημιουργοῦνται τὰ ἀποθέματα τῆς ἀσφαλίσεως, ἡ δὲ ὑπαρξίς του δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ πιστευτή, τὴν στιγμὴν μάλιστα καθ' ἣν ὁ ὄργανισμὸς ἀναπτύσσει τὴν δρασίαν του, πολλαπλασιάζει τὰ κεφάλαιά του καὶ ἐμφανίζεται ὡς διατελῶν ἐν πλήρει οἰκονομικῇ ἀνθηρότητι. Ἐν τούτοις ὅμως, τὸ ἀσφαλιστικὸν ἔλλειμμα εἶναι πραγματικὸν ἔλλειμμα καὶ σημαίνει ὅτι ὁ ἐπιφανειακῶς τόσον ἀν-

θηρός οργανισμός δὲν θὰ δυνηθῆ μετὰ μίαν ὠρισμένην ἐποχὴν νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις του, ὅταν διαρκῶς εἰσπράττη τὰ ἀσφάλιστα ἐκεῖνα ἅτινα καθωρίσθησαν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ ἐν λόγῳ οργανισμοῦ. Συνεπῶς, πρέπει κατὰ τὴν στιγμήν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἑλλείμματος τούτου νὰ ἐπιχειρηθῆ ἢ ἐξυγίανσις, ἢ ὁποῖα βεβαίως θὰ ἐπιτευχθῆ βαθμιαίως διὰ νέου προσανατολισμοῦ, ἀφοῦ προηγουμένως διαπιστωθῆ ἐπὶ τῇ βάσει ἀναλογιστικῶν μελετῶν ἐπιστημονικῶς ἀκριβῶν ὅτι τὸ ἑλλεμμα τοῦτο ὑφίσταται πράγματι καὶ ἔρευνηθῶν μετὰ πολλῆς περισκέψεως καὶ εὐσυνειδησίας οἱ λόγοι δι' οὓς τοῦτο ἐδημιουργήθη καὶ οἵτινες δύνανται νὰ εἶναι πολλοί. Ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω ἀναφερθέντος δηλ. τῶν χαριστικῶν παροχῶν, αἱ ὁποῖα περιέχονται εἰς τὰ καταστατικά τῶν πλείστων ἑλληνικῶν ταμείων συντάξεων, καὶ ἄλλοι λόγοι συντελοῦν εἰς τοῦτο ἀναγόμενοι κυρίως εἰς κακοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ κοινοῦ ἀσφαλιστροῦ, εἰς κακὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγματικῶν στοιχείων τῶν ἡσφαλισμένων δηλ. τῆς ἡλικίας καὶ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως, τῆς μισθοδοσίας, τῆς πιθανῆς ἀξίσεως τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν. Εἰς τὴν χρησιμοποίησιν πινάκων θνησιμότητος, ἀναπηρίας, ἐπανακτήσεως ὑγείας ἀναπήρων κ. ἄ., μὴ συμβιβαστέων πρὸς τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα. Καί, τέλος, εἰς τὴν παρέκκλισιν ἐκ τῶν πιθανῶν προβλέψεων τῶν κινδύνων τῶν ἡσφαλισμένων, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει συχνότατα εἰς ὀργανισμοὺς περιλαμβάνοντας στενὸν κύκλον ἡσφαλισμένων. Διότι, πρέπει νὰ τονισθῆ ἰδιαίτερος, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο σημεῖον, βάσις ἀπαραίτητος πρὸς ἐπαλήθευσιν τῶν προβλέψεων εἶναι ὁ ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερος ἀριθμὸς ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ὁ γνωστὸς ἐκ τῆς θεωρίας τῶν πιθανοτήτων νόμος τῶν μεγάλων ἀριθμῶν. Τοῦ μειονεκτήματος τούτου εἶναι ἀπηλλαγμένον ἐντελῶς τὸ Ἰδρυμα Κοινων. Ἀσφαλίσεων, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡσφαλισμένων τοῦ ὁποῖου εἶναι ἀληθῶς μέγας, ὑπερβὰς πᾶσαν πρόβλεψιν.

5. Ὁ ἀπλούστερος καὶ εὐχερέστερος τρόπος τῆς ἐξυγίανσεως ἑνὸς ὀργανισμοῦ εἶναι ἢ ἐξυπηρέτησις τῶν τόκων τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἑλλείμματος, ἢ ὁποῖα ἔχει καὶ τὴν μορφήν τῆς ἐπ' ἀπειρον καλύψεως τοῦ ἀναγκαιοῦντος ποσοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δέον νὰ ἀξηθῶν αἱ ἀρχικαὶ εἰσφοραὶ κατὰ τὸ ἀναλογοῦν εἰς τοὺς τόκους τοῦ ἑλλείμματος ποσοστόν. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἐπιτυγχάνεται ἢ ἐξυγίανσις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ, χωρὶς ὅμως νὰ ἀποσβέννυται τὸ παρουσιαζόμενον ἑλλεμμα. Ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν τόκων ἐμποδίζει μόνον τὴν ἀξίωσιν τοῦ ἑλλείμματος, τὸ ὁποῖον παγιοῦται εἰς τὸ ἀρχικῶς ἐξακριβωθὲν ποσόν.

Ὁ ὑπολογισμὸς βεβαίως τοῦ ποσοστοῦ ὅπερ θὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς τόκους τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἑλλείμματος εἶναι εὐκόλος καὶ ἀνάγεται εἰς ἓν πρόβλημα ἀπλοῦν χρεολυσίας. Παρόμοιον πρόβλημα παρουσιάζεται εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν κρατικῶν δανείων ὅταν συνεπέα μιᾶς οἰκονομικῆς χρεοκοπίας ἐξασφαλίζεται ἢ πληρωμὴ μόνον τοῦ τόκου τῶν δανείων ἄνευ τοῦ χρεολυσίου τοῦ προοριζομένου διὰ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ κεφαλαίου τοῦ δανείου. Δύναται δὲ νὰ ἐπέλθῃ ἐκ τῶν προτέρων διακανονισμὸς ὥστε ἢ διάρκεια τῆς τοιαύτης ἐξυπηρετήσεως τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἑλλείμματος νὰ ἐπεκταθῆ ἐπὶ μακρόν, ἄνευ σοβαρᾶς διαταραχῆς τοῦ ὀργανισμοῦ, ὅταν οὗτος περιλαμβάνῃ δύο γενεὰς ἡσφαλισμένων καὶ εὐρὴν κύκλον τοιοῦτων. Ἄλλως ἔχει τὸ ζήτημα ὅταν ὁ ὀργανισμὸς περιλαμβάνῃ μίαν κλειστὴν ὁμάδα ἀρχικῶς ἡσφαλισμένων, ὅποτε ὁ προαναφερθεὶς τρόπος εἶναι ἐντελῶς ἀνεπαρκής, διότι εἰς τὴν

περίπτωσιν αὐτὴν ἢ διάρχεια τῆς λειτουργίας τοῦ ὀργανισμοῦ εἶναι χρονικῶς περιορισμένη καὶ ἡ καταστροφή αὐτοῦ ἀναπόφευκτος ἄνευ ἀμέσου καὶ ριζικῆς θεραπείας τοῦ κακοῦ.

6. Κατὰ τοὺς ἐκτελεσθέντας μαθηματικοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ νομοσχεδίου περὶ Ἑλλην. Κοιν. Ἀσφαλίσεων παρουσιάσθη, ἐν γνώσει βεβαίως τοῦ συντάκτου τοῦ νομοσχεδίου, ἀσφαλιστικὸν ἔλλειμμα, ὅπερ κατὰ τὸ 21ον ἔτος τῆς λειτουργίας τοῦ ἰδρύματος θὰ ἀνήρχετο εἰς 2 δισεκατομμύρια δραχμῶν, λόγῳ τῆς μὴ ἐπαρκoῦς εἰσφορᾶς κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀσφαλίσεως.

Διότι ὁ ἀρχικὸς νόμος 5733 προέβλεπε τὴν κάλυψιν τῶν δαπανῶν κατὰ τὸ σύστημα τῆς σταθερᾶς ἐτησίως εἰσφορᾶς, ὅπερ εἰσηγήθη ὁ καθηγητὴς κ. Σεμπαίου, ὑποβαλὼν καὶ σχετικὴν μαθηματικὴν ἔκθεσιν, ἐφ' ἧς ἐβασίσθησαν καὶ οἱ μεταγενέστεροι ὑπολογισμοὶ τοῦ ἐν ἰσχύϊ νόμου 6298. Μετέπειτα ὁμοῦς ἐπροτιμήθη τὸ σύστημα τῆς κυμαινομένης εἰσφορᾶς καθ' ἣν κατὰ τὴν πρώτην πενταετίαν τὸ ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου τῆς εἰσφορᾶς ταύτης ἀνέρχεται εἰς 3,60%, κατὰ τὴν δευτέραν πενταετίαν εἰς 4,80% καὶ κατὰ τὸ 21ον ἔτος εἰς 7,20%.

Μετὰ τὸ ποσοστὸν αὐτὸ 7,20% μέχρι τοῦ 21ου ἔτους παρουσιάζεται ἔλλειμμα 2 δισεκατομμυρίων. Πρὸς πλήρη ἐξυγίανσιν τοῦ ἰδρύματος καθωρίσθη ἀπὸ τοῦ 21ου ἔτους καὶ ἐφεξῆς ὡς μέση εἰσφορὰ εἰς τὸ διηγεκὲς ἴση πρὸς τὰ 8,29% τοῦ ἡμερομισθίου, ἐπαρκῆς κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν τόκων τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἔλλειμματος.

Περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ποσοστῶν αὐτῶν ἐγεννήθησαν πολλαὶ ἀμφισβητήσεις καὶ θὰ ἦτο ἐπάναγκες ὅπως ἐπιχειρηθῆ ἕκ νέου ἢ ἐπανεξετάσῃς ὅλων τῶν χρησιμοποιηθέντων στοιχείων, συνταχθῆ ἀναλογιστικὴ μελέτη ἀρτιωτέρα καὶ καταρτισθῆ τὸ ἀσφαλιστικὸν ἰσοζύγιον τοῦ Ἰδρύματος, οὕτως ὥστε τὰ ποσοστὰ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένης μεταβλητῆς εἰσφορᾶς νὰ καθωρισθοῦν με ἀπόλυτον ἀκρίβειαν, οὕτως ὥστε νὰ ἀρχίσῃ ἢ κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου ἀσφαλιστικὴ ἐξυγίανσις.

7. Ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω, προκειμένου περὶ ἀσφαλιστικοῦ ἰσοζυγίου, περὶ ἀσφαλιστικῶν ἀποθεμάτων. Τί εἶναι ὁμοῦς ἀσφαλιστικὸν ἀπόθεμα;

Ἡ διαφορὰ ἧτις προκύπτει μεταξὺ τῆς ἐνιαίας ἀξίας τῶν εἰς τὸ μέλλον ἀναγνωρισθησομένων παροχῶν καὶ τῆς ἐνιαίας ἀξίας τῶν μελλοντικῶν εἰσπράξεων ἐνδὸς ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ καλεῖται ἀσφαλιστικὸν ἀπόθεμα ἢ μαθηματικὸν ἀπόθεμα ἢ κάλυμμα. Ἡ ἔννοια αὕτη τοῦ μαθηματικοῦ ἀποθεματικοῦ, τόσον δυσχερῶς κατανοουμένη ἀπὸ τοὺς μὴ εἰδικούς, γίνεται σαφεστέρα ἂν λάβωμεν ὡς παράδειγμα τὴν ἀτομικὴν ἀσφάλισιν εἰς μίαν ἰδιωτικὴν ἀσφάλειαν ζωῆς. Ἐν ἄτομον αἰφνης ἡλικίας 40 ἐτῶν συνάπτει συμβόλαιον ἰσοβιάς (ἀμέσου) παροχῆς 1 δραχ. (rente viagère). Τὸ ἀπαιτούμενον ἀσφάλιστρον εὐρίσκειται ὅτι εἶναι 15 136 δραχ. Τὸ μαθηματικὸν ἀποθεματικὸν τῆς ἀσφαλείας ταύτης μετὰ 3 ἔτη ὅτε ὁ ἠσφαλισμένος εἶναι 43 ἐτῶν εἶναι ἀκριβῶς τὸ ποσόν, ὅπερ θὰ κατάβαλεν ἐφ' ἅπαξ ὁ ἠσφαλισμένος οὗτος κατὰ τὸ 43ον ἔτος τῆς ἡλικίας του διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἰσοβίαν παροχὴν μιᾶς δραχμῆς κατ' ἔτος. Τὸ ποσὸν βεβαίως τοῦτο πρέπει νὰ ἔχη ἀσφαλῶς τοποθετημένον ἢ ἑταιρία ἵνα δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις της ἀπέναντι τῶν ἠσφαλισμένων (εἶναι δὲ 14 413δρ.).

Εὐκολώτερον ἀκόμη κατανοεῖται τοῦτο ἂν παρακολουθῶμεν τὰς μεταβο-

λάς τὰς ὁποίας θὰ ὑποστῇ τὸ κεφάλαιον τὸ σχηματισθὲν διὰ τῶν ἀσφαλιστρῶν.

Ὁ ἀσφαλιστὴς εἰσπράττει ἀπὸ I_{10} ἀτόμων ἀσφαλιστῶν
 $15,136 \times 82,277 = 1.245.344,67$

Τόκος 1 ἔτος πρὸς 4% $49.813,79$
1.295.158,46

Τὰ καταβληθησόμενα εἰς τὰ ἐπιζῶντα τοῦ
 41ου ἔτους ἄτομα I_{41} ἄτομα (1 δραχ.
 εἰς ἕκαστον, ἀ' ὄρος τῆς παροχῆς)

81.454,—

1.213.704,46

Τόκος 1 ἔτος πρὸς 4%

48.548,18

1.262.252,64

Τὰ καταβληθησόμενα κ.λ.π.

80.608,—

1,181,644,64

Τόκος 1 ἔτους πρὸς 4%

47.265,79

1.228.910,43

Τὰ καταβληθησόμενα κ.λ.π.

79.737,—

Μαθηματικὸν ἀποθεματικὸν τῶν I_{48} ἄ-
 τόμων. Ἐπομένως εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν $1.149.173,43 : 79737 = 14,413$.

Ἐθεώρησα βεβαίως μὲ τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα τὴν ἀπλουστέραν περίπτω-
 σιν ἀσφαλίσεως (ἀτομικῆς), ἔνθα τὸ ἀσφάλιστρον καταβάλλεται ἐφ' ἅπαξ καὶ ἡ
 παροχὴ εἶναι ἰσοβία μιᾶς δραχμῆς δι' ἕκαστον ἔτος ἀπὸ τοῦ 43ου καὶ ἐφεξῆς.

Ἀναλόγως ἐργαζόμεθα πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ μαθηματικοῦ ἀποθεματικοῦ
 οἰουδήποτε εἶδους ἀτομικῆς ἀσφαλίσεως ἀρκεῖ νὰ ὑπολογισθῇ τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον,
 προερχόμενον ἐκ τῶν ἀσφαλιστρῶν ἀσφαλείας τινος καὶ τοῦ τόκου των, πρέπει
 νὰ ἔχη ὁ ἀσφαλιστὴς τοποθετήσει ἀσφαλῶς ἢ ἄλλως διαθέσιμον, ἵνα λαμβανομέ-
 νων ὑπ' ὅσιν καὶ τῶν τυχόν εἰσπρακτέων εἰς τὸ μέλλον ἀσφαλιστρῶν ἐκ τῆς ἐν
 λόγῳ ἀσφαλείας, δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἀπέναντι ταύτης ὑποχρεώσεις του.

Τὰ μαθηματικὰ ἀποθεματικὰ ἀναγράφονται ὑπὸ ἰδιαιτέρον τίτλον ἐν τῷ πα-
 θητικῷ τοῦ ἰσολογισμοῦ μιᾶς Ἀσφαλιστικῆς Ἐταιρίας καὶ παριστοῦν τὰς κατὰ
 τὴν ἐποχὴν τοῦ ἰσολογισμοῦ ὑποχρεώσεις τῆς Ἀσφ. Ἐταιρίας ἀπέναντι τῶν ἰσφα-
 λισμένων. Δὲν πρέπει δὲ νὰ συγγέονται τὰ μαθημ. ἀποθ. πρὸς τὸ ἀποθεματικὸν
 τὸ ὁποῖον πᾶσα σοβαρὰ ἐπιχείρησις σχηματίζει παρακρατούσα μέρος τῶν καθαρῶν
 κερδῶν (μὴ διανεμούσα αὐτὸ εἰς τοὺς μετόχους).

Τοιαῦτα ἀποθεματικά, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ καλοῦνται ἀποθεματικὰ προ-
 νοίας ἢ ἀποθ. ἀσφαλείας, σχηματίζουν καὶ αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἐταιρίαι, ἵνα κα-
 λίπτουν ζημίας αἰτινες θὰ ἐπύρονον ἐὰν κατὰ δυσμενῆ τινα ἔτη ἐπραγματο-
 ποιούντο κίνδυνοι ἐν ἀναλογίᾳ μεγαλυτέρα ἐκείνης καθ' ἣν προϋπελογίσθησαν
 ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν πινακῶν. Τὸ ποσοστὸν, ὅπερ θὰ διατίθεται ἐκάστοτε ἐκ τῶν
 καθαρῶν κερδῶν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀποθεματικοῦ προνοίας, ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ
 καταστατικοῦ τῆς ἐταιρίας.